



Handläggare: Lena Lidén

Kvalitetsredovisning 2012

Hjorthagen/Karlaplans förskolor

Övergripande bild av verksamheten

Vision och värdegrund

Vårt uppdrag är och har varit att erbjuda och driva förskoleverksamhet för barn i åldrarna 1-5 år. I vårt uppdrag ingår att följa de nationella styrdokumenterna i form av skollag, Lpfö 98 samt Östermalm Stadsdelsnämnds mål. Vår vision är och har varit att förskoletiden hos oss ska ge barnet stora möjligheter till utveckling och lärande. Våra verksamheter ska kännetecknas av kvalitet, engagemang, kunskap och respekt. Varje barn som lämnar våra förskolor för att gå vidare i livet ska göra det som trygga och självständiga individer och med ett gott självförtroende och många kunskaper. Den grund som vi tillsammans med föräldrarna ger och har givit de första fem åren ska leda till att barnet som vuxen ska fungera i ett samhälle, tycka att varje individ är viktig, kunna se värdet i olikheter samt kunna samarbeta. Förskolan ska göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap och förvärvsarbete och vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens omvårdnad och utveckling. Verksamheten ska planeras, dokumenteras, utvärderas och utvecklas i förhållande till sina mål. Genom pedagogisk dokumentation synliggörs arbetet och lärandet i våra förskolor. Den är ett redskap för att kontinuerligt utveckla verksamheten.

Arbetsplaner

Pedagogerna på de olika förskolorna har genom diskussioner i olika grupper och sammanhang enats om målen på sin förskola utifrån styrdokumenterna. Vi har gått igenom resultaten från olika enkäter och inspektioner för att se vilka områden som behöver stärkas under året 2012. Utifrån detta har en arbetsplan utarbetats för varje avdelning. Arbetsplanen har sitt säte i enhetens verksamhetsplan. Arbetsplanerna har utvärderats. Förskoleenheten har och har haft förskoleverksamhet på fyra adresser till sommaren 2012 då förskolan Lejonet stängdes pga omförhandling av hyror vilket resulterade i att hyreskontraktet sades upp.

Hjorthagens förskola Artemisgatan 61-63, ca 70 platser.

Förskolan finns i Hjorthagen och är i ett hyreshus på 4 plan. Huset är byggt år 1939. En mindre lokal finns i anslutning till förskolan och i denna lokal drivs femårsverksamhet. Huset ägs av en Bostadsrättsförening. En stor utegård finns

och en stor del av verksamheten är förlagd utomhus. Barnantalet har varit svikande pga flera utflyttningar från området.

Fältöverstens förskola Valhallavägen 152 C, ca 70 platser.

Förskolan finns i markplan i ett bostadshus på terrassplanet ovanför Fältöverstens köpcentrum, ägare är en Bostadsrättsförening. Förskolan byggdes i början på 70-talet. Till förskolan hör en utegård.

Breitens förskola Breitenfeldsgatan 1, ca 23 platser

Förskolan ligger i bottenplanet på ett bostadshus från sekelskiftet. Ägare är en Bostadsrättsförening. Förskolans kök lagar även mat till Lejonets förskola. Gården till förskolan är liten och den tillgodoser inte förskolans behov. Barn och personal lämnar gården varje dag för att söka sig till större utemiljöer.

Lejonets förskola Wittstocksgatan 3, ca 20 platser.

Förskolan fanns i nedre planet på ett bostadshus även detta från sekelskiftet. Ägare är en Bostadsrättsförening. Förskolan är avslutad sommaren 2012.

Antalet barn i grupperna på förskolorna varierar mellan 12-23 barn. Detta beror oftast på lokala förutsättningarna då det gäller yta. Grupperna på flera av förskolorna varierar under dagarna då barnen arbetar i olika tvärgrupper utifrån ålder över de s.k. avdelningsgränserna.

Förskolans ledning består av en förskolechef, en biträdande förskolechef och en pedagogisk ledare. Olika typer av samrådsgrupper finns på alla adresser. I dessa råd diskuteras och beslutas i olika frågor rörande pedagogik, miljö, intagningar, arbetsmiljön etc. Delaktighet har varit och är viktig i verksamheten.

Förutsättningar

Förutsättningar för måluppfyllelse har varit stabil personalgrupp med erfarenhet samt enhetens tydliga struktur och organisation.

- **Ledningsmöten** på enhetsnivå 1 ggr/månad, ped.ledare och förskolechefer.
Ansvarig: förskolechef
- **Planeringsdagar** 2 ggr/termin, pedagoger och ledning
Ansvarig: ped ledare och förskolechef
- **Ledningsmöten** på resp. adresser 1 ggr/vecka, husansvarig ped.ledare el förskolechef
Ansvarig. förskolechef
- **Nätverk** 2 ggr/termin, pedagoger
Ansvarig: ped.ledare
- **Lärarmöten** 5ggr/termin, gruppansvariga
fskl
Ansvarig: ped.ledare

- **Arbetsplatsträffar** 5 ggr/termin, all personal
Ansvarig: förskolechef och ped.ledare
- **Samverkansgrupp** 2 ggr/termin fackliga repr. och förskolechef
Ansvarig: förskolechef
- **Utvecklingssamtal** chef/medarbetare 1 ggr/termin medarbetare och chef
Ansvarig: förskolechef
- **Förskoleråd** 1 ggr/termin repr. från föräldrar, pedagoger, ped.ledare och förskolechef
Ansvarig: förskolechef
- **Föräldramöten** 1 ggr/termin föräldrar och pedagoger
Ansvarig: avd, ansvariga
- **Enskilda utvecklingssamtal** 1 ggr/termin föräldrar, pedagog och ibland de äldre barnen.
Ansvarig: fskl

Systematiskt kvalitetsarbete

- Pedagogernas delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet sker dels genom användning av stadens *indikatorer* samt genom uppföljning av *brukarenkäterna*.
- På *planeringsdagar* och övriga *möten*.
- Alla pedagoger har *utvecklingssamtal* med ledningen under året.
- Föräldrarnas delaktighet sker genom deras deltagande i Brukarundersökningen samt genom *föräldramöten* och *utvecklingssamtal* under året.
- Alla förskolor har *förskoleråd* som träffas en gång per termin eller vid flera tillfällen om behov föreligger.
- Barnens delaktighet sker genom *kontinuerlig dialog mellan barn och pedagoger*.

Åtgärder för utveckling från föregående kvalitetsredovisning

För att utveckla vår verksamhet har alla våra personalmöten haft **fokus på läroplanen**. Arbetet har vi lagt upp på så vis att vi dels specificerat och reflekterat på vad som är **förskolläraernas ansvar** och sedan på **arbetslagets ansvar**. Till vår hjälp har vi haft **skolverkets implementeringsmodell**.

Enhetens nätverk har kommit att inrikta sig på **pedagogisk dokumentation**.

Årets planeringsdagar ägnas åt **utvecklingssamtalen** samt **samarbete förskola/hem** och underlag för detta.

I tillägg till detta har varje avdelning upprättad specifika åtgärder för utveckling utifrån **resultatet av brukarundersökningen kopplat till sin egen avdelning.**

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Utvärdering av likabehandlingsplan/plan kränkande behandling

Enheten har en Likabehandlingsplan och i planen finns:

- metoder för kartläggning
- främjande, förebyggande och åtgärdande arbete
- hur vi gör när vi ser att ett barn blir utsatt
- återkoppling till föräldrar och andra berörda
- uppföljning
- ansvarsfördelning och rutiner
- förankringsprocesser

Varje år uppdateras och aktualiseras planen.

NÄMNDMÅL:

Förskolorna ska ge varje barn vad de behöver för att lära och utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende matematik och naturvetenskap.	77 %	77 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende språkutveckling.	83 %	80 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska för att förebygga och förhindra kränkande behandling fortsätta arbetet med egna kartläggningar av verksamheten för att identifiera lokala riskområden på varje förskola.	2012-01-01	2012-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska i förebyggande syfte i anslutning till arbetsmiljöundersökning/ skyddsronad använda arbetsmiljöverkets checklista för förskolor och vid behov vidta åtgärder.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska inför varje större förändring av antalet platser i barngrupperna utreda och kartlägga eventuella konsekvenser av förändringen enligt av förvaltningen anvisad checklista.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolorna ska medvetet arbeta med att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

Alla våra barn på förskolan ska känna att barn och vuxna visar intresse och respekt för dess tankar och känslor. Alla ska bidra till förståelsen att varje människa har lika värde och tillsammans skapa det samhälle som vi ska leva i. Var och en ska respekteras för den man är oavsett etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder eller kön. De barn som behöver extra stöd i sin utveckling ska erhålla detta på ett professionellt sätt. Barn med annat hemspråk än svenska ska få stöd i sin kulturella identitet och utveckla sitt språk.

Arbetsätt

Pedagoger och föräldrar ska vara de goda förebilderna för barnen. Vi ska arbeta för jämställdhet inom alla områden genom att ha en miljö som främjar detta. Genom sagor och teater ge barnen kunskap om olika etiska förhållningssätt. Vi ska ta tillvara situationer som uppstår i barngruppen gällande etniska frågeställningar. För barn i behov av särskilt stöd upprättas tillsammans med barnets föräldrar en handlingsplan. För barn med annat hemspråk än svenska gör vi en kartläggning tillsammans med föräldrar och utarbetar en handlingsplan som också utvärderas tillsammans med föräldrarna.

Metoder för kartläggning:

barnintervjuer, föräldraenkäter, föräldraråd, utvecklingssamtal, leksituationer

Resursanvändning

Pedagoger och andra vuxna runt barnet som är goda förebilder.

Vår Likabehandlingsplan med tillhörande arbetsplan.

Stadsdelens Stödteam för Barn i behov av särskilt stöd.

Plattformerna För Barn i behov av särskilt stöd och Språket

Uppföljning

Likabehandlingsplanen revideras varje år.

Värdegrundfrågor ska vara aktuella ämnen på APT, Nätverk, föräldramöten och på

planeringsdagar.

För barn i behov av särskilt stöd görs varje termin en uppföljning med Stödteamet. Uppföljning med föräldrarna görs av ansvarig pedagog minst en gång per termin. För barn med annat språk ska uppföljning också ske.

Utveckling

Våra barn ska få mer möjlighet till att ansvara för sig själva, sina kamrater och dela med sig av sitt eget lärande och sin miljö. Vår pedagogiska ledare deltar i utvecklingsgruppen om Jämställdhet som Stadsdelen ansvarar för.

Resultat

Vi anser att målen har nåtts.

Enheten arbetar på sina APT:n med innebörden av vad ordet demokrati betyder för barn och vuxna på förskolan. Hur det fungerar i vardagen på våra förskolor.

Bedömning och analys

Vi anser att vi uppnått våra mål med hjälp av det uppsatta arbetssättet.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas på Östermalm

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel anställda som går eller cyklar till arbetet	18,18 %		2012
Andel inköpta ekologiska livsmedel i procentandelar av totala värdet av inköpta livsmedel	26,95 %		2012

ÅTAGANDE:

Förskolan ska i sitt dagliga arbete vårda och värna om sin omgivning och miljö.

Förväntat resultat

Barn och vuxna ska känna ett intresse och en delaktighet i sin inne- och utemiljö.

Arbetsätt

Förskolans grupper besöker kontinuerligt park, skog och natur där de upplever naturen och dess kretslopp. Våra förskolor som har gårdar planterar frön och lökar och ser vad jorden ger tillbaka i form av blommor och växter. Vi lägger kompost som blir till ny jord och näring i våra odlingar. Genom att barnen är med i de praktiska göromålen kan de tydligt uppleva och förstå meningen med att vårda sin

omgivning och miljö.

Vi lär aktsamhet om vad jorden ger oss genom att inte förstöra och skräpa ned. Vi köper miljömärkta varor och köper mycket ekologiska livsmedel.

Resursanvändning

Naturen i staden och utanför tullarna. Barn, pedagogernas och föräldrars kunskap om natur och miljö.

Uppföljning

Genom pedagogisk dokumentation ska förskolan följa upp och utvärdera sina olika projekt som är kopplade till ämnet, barn, föräldrar och pedagoger tillsammans.

Vid genomgång av soprum har konstaterats att utrymme ej finns för speciella kylkärl.

Utveckling

Kompetensutbildning genom bl.a. kurser och litteratur.

Resultat

Alla våra barn har fått naturupplevelser genom att pedagogerna har erbjudit olika former av miljöer, från stadsmiljö till skogsmiljö. Här har man fått uppleva natur och miljö med alla sina sinnen. Dokumentation har skett på plats eller senare i förskolemiljön.

Pedagogerna har i sitt arbete även haft ett miljötänkande. Barnen har lärt sig att vara aktsamma om både inne- och utemiljön. Har sopsorterat, tagit tillvara på olika material i sitt utövande och fått en del av sina måltider av ekologiskt livsmedel.

NÄMNDMÅL:

Invånare på Östermalm ska uppleva en rik, varierad och tillgänglig kultur och fritid

ÅTAGANDE:

Förskolan ska utveckla och stimulera barnets skapande förmåga och ge barnet rika möjligheter till ett varierat kulturutbud.

Förväntat resultat

Genom att förskolan ska erbjuda barnen en miljö som inspirerar till ett mångfald av skapande och genom att barnen får inspiration till eget skapande av olika typer av kulturutbud ska vi nå ett förväntat gott resultat.

**Arbetsätt**

Att skapa miljöer som inbjuder till kreativitet.

Att ge tid och rum till skapande processer.

Att visa respekt för barnets skapande processer, ibland är måsten som städning inte på sin plats.

Utifrån teman/projekt som bedrivs på förskolan koppla dessa till lämpliga studiebesök/kulturaktiviteter.

Förskolorna besöker teater, filmförevisning, bibliotek, museer, konserter och utställningar.

Kulturutövare inbjuds direkt till förskolorna inom enheten.

Kulturombuden håller sig informerade om kulturfrågor.

Resursanvändning

Förskolan ska ha tillgång till ändamålsenligt material. Pedagogernas kunskap om skapande material och dess användning.

Pedagogernas kunskap om kultur och ombudens kunskap och information till alla på enheten.

Förvaltningens kultureksekreterare

Museipedagogerna.

Kulturpengarna som är öronmärkta

Uppföljning

Att följa upp de processer som barnet upplevt, det viktiga är processen inte resultatet eller produkten. Pedagogerna följer upp kulturbesöken genom aktiviteter på förskolan.

Genom pedagogisk dokumentation.

Ombudens möten med kultureksekreteraren på förvaltningen.

Uppföljning av förbrukningen av kulturpengarna.

Utveckling

Förskolorna ska utforma miljöer som kan förändras av barnen själva, ge möjligheter att gå från fantasi till verklighet.

Resultat

Barnens skapande utvecklas genom att de har tillgänglighet till material såsom lera, färger, tyger, naturmaterial mm. Barnen erbjuds ett varierat kulturutbud.

Pågående skapande projekt finns på enheten.

NÄMNDMÅL:

1. Våld, alkohol- och drogbruk ska motverkas och invånare på Östermalm ska uppleva sin närmiljö som trygg

ÅTAGANDE:

Barnens närmiljö ska vara trygg och säker.

Förväntat resultat

Barn, föräldrar, pedagoger och besökande på våra förskolor ska vara trygga med förskolans inne- och utemiljö. Inga tillbud ska ske.

Arbetsätt

Genomföra Barnskyddsronder, använda oss av Arbetsmiljöverkets checklista för förskolor

Goda rutiner och klara regler för barn och vuxna

Uppmärksamma och åtgärda brister

Resursanvändning

Följa upp Barnskyddsronder

Pedagogers kunskap

Lokalansvarig på stadsdelsförvaltningen

God kontakt med hyresvärdar

Uppföljning

Barnskyddsronder som sker kontinuerligt varje år

Utbildning i Barnolycksfall och i Brandskydd

Uppföljning med lokalansvarig

Uppföljning med hyresvärd

Dokumentation

Utveckling

Se över att nyanställd personal får den information och utbildning som erfordras samt att övrig personal får kontinuerlig uppföljning av sin tidigare utbildning.

Resultat

Barnskyddsronder inne och ute, åtgärda fel och brister. Brandutbildning och Första hjälpen utbildning till samtlig personal vartannat år.

NÄMNDMÅL:

Förskolorna ska ge varje barn vad de behöver för att lära och utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
-----------	------------------	--------	--------

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende matematik och naturvetenskap.	77 %	77 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende språkutveckling.	83 %	80 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska för att förebygga och förhindra kränkande behandling fortsätta arbetet med egna kartläggningar av verksamheten för att identifiera lokala riskområden på varje förskola.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska i förebyggande syfte i anslutning till arbetsmiljöundersökning/ skyddsronad använda arbetsmiljöverkets checklista för förskolor och vid behov vidta åtgärder.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska inför varje större förändring av antalet platser i barngrupperna utreda och kartlägga eventuella konsekvenser av förändringen enligt av förvaltningen anvisad checklista.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas fritt och mångsidigt.

Förväntat resultat

Vi ska ha bra utvecklingssamtal och inskolningar. Svarefrekvensen på föräldraenkäterna ska höjas genom att medvetandegöra föräldrarna om att vi använder resultaten till ett kvalitetshöjande arbete i verksamheten.

Arbetsätt

Förskolans pedagoger ska förmedla pedagogikens grunder och hur barn och barngrupp utvecklas. Det ska förmedlas vid enskilda utvecklingssamtal samt på föräldramöten.

Resursanvändning

Barn och föräldrar som kan delge förskolan sina upplevelser av förskolevistelsen. Resultaten från föräldraenkäterna är ett viktigt uppföljningsmaterial där ledning och pedagoger kan identifiera utvecklingsområden.

Våra återkommande föräldraråd är en tillgång då föräldrars talesmän kan förmedla synpunkter och funderingar.

Uppföljning

Vid utvecklingssamtal, föräldramöten, föräldraråd ska det föras en dialog om hur målet ska nås på bästa sätt. Analysera svaren från Föräldraenkäter.

Utveckling

Förfina utvecklingssamtalen och inskolningarna. Den första hela planeringsdagen i januari har detta som huvudämne. Intensifiera informationen till föräldrar på föräldramöten och utvecklingssamtal om vikten av att svara på föräldraenkäten.

Resultat

Bra relation med föräldrar så att föräldrarna känner att deras barn blir sedda och respekterade. Ge utrymme för socialt samspel i grupp och tillfällen att prova på olika uttryckssätt har resulterat i att vi har haft nöjda brukare.

ÅTAGANDE:

Förskolan ska vara tydlig om mål och innehåll som en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Förväntat resultat

Barnen ska känna och uppleva att de är delaktiga i förskolans verksamhet genom att de varit med om att utforma dess innehåll och miljö.

Arbetsätt

Lyssna på varje individ, barn som vuxen, och respektera dess tankar och önskemål. Förverkliga dessa på ett sätt som gynnar individen och gruppen. Miljön ska vara utformad så att den är tillgänglig för barnets egna intressen och initiativ.

Resursanvändning

Våra olikheter i form av kön, etniskt ursprung, storlek, hudfärg, språk etc. Tydlighet i vart vi vill nå med barnen i förskolan. Vår Likabehandlingsplan med tillhörande arbetsplan.

Uppföljning

Vid olika samlingar barn eller föräldrar. Genom dokumentation. Analys av Föräldraenkäter.

Utveckling

Genom utbildning och dialog med andra föra diskussioner om värdegrunden.
Samtal med barnen.

Resultat

Informationen till föräldrar om verksamheten på förskolan har förbättras bl.a. genom pedagogisk dokumentation. Styrdokumenten är lättillgängliga för föräldrarna.

ÅTAGANDE:

Förskolorna ska medvetet arbeta med att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

Alla våra barn på förskolan ska känna att barn och vuxna visar intresse och respekt för dess tankar och känslor. Alla ska bidra till förståelsen att varje människa har lika värde och tillsammans skapa det samhälle som vi ska leva i. Var och en ska respekteras för den man är oavsett etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder eller kön. Barn som behöver extra stöd i sin utveckling ska erhålla detta på ett professionellt sätt. Barn med annat hemspråk än svenska ska få stöd i sin kulturella identitet och utveckla sitt språk.

Arbetsätt

Pedagoger och föräldrar ska vara de goda förebilderna för barnen. Vi ska arbeta för jämställdhet inom alla områden genom att ha en miljö som främjar detta. Genom sagor och teater ge barnen kunskap om olika etiska förhållningssätt. Vi ska ta tillvara situationer som uppstår i barngruppen gällande etniska frågeställningar. För barn i behov av särskilt stöd upprättas tillsammans med barnets föräldrar en handlingsplan. För barn med annat hemspråk än svenska gör vi en kartläggning tillsammans med föräldrar och utarbetar en handlingsplan som också utvärderas tillsammans med föräldrarna.

Metoder för kartläggning:

barnintervjuer, föräldraenkäter, föräldraråd, utvecklingssamtal, leksituationer

Resursanvändning

Pedagoger och andra vuxna runt barnet som är goda förebilder.

Vår Likabehandlingsplan med tillhörande arbetsplan.

Stadsdelens Stödteam för Barn i behov av särskilt stöd.

Plattformerna För Barn i behov av särskilt stöd och Språket

Uppföljning

Likabehandlingsplanen revideras varje år.

Värdegrundfrågor ska var aktuella ämnen på APT, Nätverk, föräldramöten och på

planeringsdagar.

För barn i behov av särskilt stöd görs varje termin en uppföljning med Stödteamet. Uppföljning med föräldrarna görs av ansvarig pedagog minst en gång per termin. För barn med annat språk ska uppföljning också ske.

Utveckling

Våra barn ska få mer möjlighet till att ansvara för sig själva, sina kamrater och dela med sig av sitt eget lärande och sin miljö. Vår pedagogiska ledare deltar i utvecklingsgruppen om Jämställdhet som Stadsdelen ansvarar för.

Resultat

Vi anser att målen har nåtts.

Enheten arbetar på sina APT:n med innebörden av vad ordet demokrati betyder för barn och vuxna på förskolan. Hur det fungerar i vardagen på våra förskolor.

ÅTAGANDE:

Verksamheten ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

Förväntat resultat

Varje barn på förskolan ska få uppleva att det blir sett och uppmärksammat. Förskolan ska främja barnets lekutveckling och kreativitet. Den ska erbjuda en inre och yttre miljö som stimulerar till utveckling och lärande. Förskolan ska erbjuda barnen en i förhållande till deras ålder och vistelsetid väl avvägd dagrytm. Såväl omvårdnad och omsorg som vila och andra aktiviteter ska vägas samman på ett balanserat sätt. Förskolan ska erbjuda god och näringsrik kost med stort ekologiskt utbud.

Arbetsätt

Det är pedagogernas uppgift att se till att ett basmaterial finns, helt och funktionsdugligt. Naturmaterial såsom tyger, stenar, pinnar etc ska tillföras miljön för att stimulera till utveckling av naturkunskap, matematik och teknik. Vi observerar och ser vad barnen har för intressen och färdigheter och gör det till lärosituationer. Ibland blir det i längre projektform, eller i termins-årsteman, andra gånger blir det kortare projekt. Vi lyssnar och ställer frågor, är positiva till deras nyfikenhet och stimulerar dem i sitt vidare forskande. Vi finns där om de har frågor och leder dem vidare i deras tankegångar.

Vi tar tillvara alla tillfällen till att räkna; barn, ärtor, träd, bussar, fåglar m.m. Vi har ett medvetet sätt att räkna ut antal frukter och barn, hur gör man när man delar? (Halvor/fjärdedelar)

Vi dokumenterar barnens utveckling och lärande med bild och text som

presenteras i barnens ögonhöjd och i barnens pärmar för reflektion och inspiration. Vi läser böcker tillsammans med barnen och barnen "läser" själva. Vi uppmuntrar dem när de sitter och "skriver" och kommer med frågor om vad de skriver och dokumenterar. Vi leker med språket genom att rimma, göra tokmeningar, göra berättelser, kommunicera mycket, sätta ord på det som händer/hände, spela teater med mera.

Vi har en väl avvägd dagrytm.

Resursanvändning

Barn, kamrater, föräldrar, pedagoger och andra vuxna. Miljön ska innehålla material och rum som kan förändras efter barnens lek och behov. Det ska finnas ett basmaterial som är anpassat efter ålder. Förhandlingsbart lekmaterial inbjuder till konstruktionslekar och rollekar. Utomhus ska det finnas möjlighet att skapa rum där man kan få leka ifred från andra, vår, sommar, höst och vinter.

Uppföljning

Genomföra barnintervjuer och utvecklingssamtal. Analysera resultaten från Föräldraenkäterna. Regelbunden genomgång av miljön, förändringar, förbättringar och inköp.

Utveckling

Jämföra olika miljöer på förskolor, internt och externt.
Pedagogiska diskussionerna på enhetens nätverk.

Resultat

Förskolorna har skapat en bra dagsrytm, delat in grupperna i mindre barngrupper, tagit tillvara barnens intressen, fört en dialog med barnen och använt rutinsituationerna för lärande.

Bedömning och analys

Vi anser att vi nått de uppsatta målen utifrån de uppsatta arbetssätten.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Förskolorna ska ge varje barn vad de behöver för att lära och utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende matematik och naturvetenskap.	77 %	77 %	2012

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende språkutveckling.	83 %	80 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska för att förebygga och förhindra kränkande behandling fortsätta arbetet med egna kartläggningar av verksamheten för att identifiera lokala riskområden på varje förskola.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska i förebyggande syfte i anslutning till arbetsmiljöundersökning/ skyddsronad använda arbetsmiljöverkets checklista för förskolor och vid behov vidta åtgärder.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska inför varje större förändring av antalet platser i barngrupperna utreda och kartlägga eventuella konsekvenser av förändringen enligt av förvaltningen anvisad checklista.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolan ska vara tydlig om mål och innehåll som en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Förväntat resultat

Barnen ska känna och uppleva att de är delaktiga i förskolans verksamhet genom att de varit med om att utforma dess innehåll och miljö.

Arbetsätt

Lyssna på varje individ, barn som vuxen, och respektera dess tankar och önskemål. Förverkliga dessa på ett sätt som gynnar individen och gruppen. Miljön ska vara utformad så att den är tillgänglig för barnets egna intressen och initiativ.

Resursanvändning

Våra olikheter i form av kön, etniskt ursprung, storlek, hudfärg, språk etc. Tydlighet i vart vi vill nå med barnen i förskolan. Vår Likabehandlingsplan med tillhörande arbetsplan.

Uppföljning

Vid olika samlingar barn eller föräldrar. Genom dokumentation. Analys av Föräldraenkäter.

Utveckling

Genom utbildning och dialog med andra föra diskussioner om värdegrunden.
Samtal med barnen.

Resultat

Informationen till föräldrar om verksamheten på förskolan har förbättras bl.a. genom pedagogisk dokumentation. Styrdokumenten är lättillgängliga för föräldrarna.

Bedömning och analys

Vi anser att vi nått de uppsatta målen utifrån de uppsatta arbetsätten .

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Invånare på Östermalm ska erbjudas valfrihet och mångfald

ÅTAGANDE:

Föräldrar ska ha möjlighet att kunna välja förskola åt sig och sitt barn.

Förväntat resultat

Valet av förskola ska leda till att barn och föräldrar trivs och upplever att de gjort ett gott val.

Arbetsätt

Förskolan ger ut information om sin verksamhet på webben, telefonen och genom personlig kontakt.
Förskolorna har regelbundna visningar på bestämda datum eller enligt överenskommelse.

Resursanvändning

Förvaltningens körassistent
Östermalms hemsidor
Förskolornas hemsidor och annat informationsmaterial
Pedagoger och ledning

Uppföljning

Föräldrars information angående information inför förskolestarten tas tillvara.

Utveckling

Hålla hemsidorna och annat material uppdaterade.

Resultat

Förskolornas hemsidor är uppdaterade där föräldrar kan söka information om förskolorna. Regelbundna visningar sker av förskolorna.

NÄMNDMÅL:

Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende dokumentation och uppföljning av barnets utveckling och lärande.	81 %	80 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende information om barnets utveckling och lärande.	80 %	78 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende information om verksamhetens mål och arbetssätt.	88 %	80 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska utveckla arbetet med systematisk hantering av idéer och synpunkter som föräldrarna framför för att utan dröjsmål försöka identifiera eventuellt behov av åtgärder.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska utveckla arbetet med utvecklingssamtalets innehåll, utformning och genomförande för att föra fortlöpande samtal med barnens vårdnadshavare om barnens trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan.	2012-01-01	2012-12-31
Förskolechefen vidtar åtgärder för att öka svarsfrekvensen och nöjdheten i förskoleundersökningen.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Förväntat resultat

Samarbetet med föräldrar ska leda till en samsyn på barnet som gynnsamt bidrar till dess utveckling och lärande.

Samverkan med förskoleklassen ska bidra till en god övergång mellan förskola och skola.

Arbetsätt

Förskolan ska bjuda in till utvecklingssamtal, föräldramöten och föräldraråd. Integration och samverkan mellan förskola och skola planeras i de enskilda skolorna. Hur detta sker ska framgå av skolans lokala arbetsplan.

Resursanvändning

Barn, föräldrar, förskolepedagoger och skolpedagoger.

Uppföljning

Uppföljning sker efter årshjulet med berörda parter.

Resultat

Daglig kontakt sker med våra föräldrar. Regelbundna föräldramöten, förskoleråd, utvecklingssamtal och andra möten.

Samverkan med skolans förskoleklass har inte fungerat bra. Hjorthagen har initierat önskemål om flera besök, men ej fått gehör. Förskolechefen har tillsammans med annan förskolechef önskat och genomfört möte med ledningen på Östermalmsskolan vilket resulterade i ett planerat möte för pedagoger i början på höstterminen.

NÄMNDMÅL:

Förskolorna ska ge varje barn vad de behöver för att lära och utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende matematik och naturvetenskap.	77 %	77 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende språkutveckling.	83 %	80 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska för att förebygga och förhindra kränkande behandling fortsätta arbetet med egna kartläggningar av verksamheten för att identifiera lokala riskområden på varje förskola.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska i förebyggande syfte i anslutning till arbetsmiljöundersökning/ skyddsron använda arbetsmiljöverkets checklista för förskolor och vid behov vidta åtgärder.	2012-01-01	2012-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska inför varje större förändring av antalet platser i barngrupperna utreda och kartlägga eventuella konsekvenser av förändringen enligt av förvaltningen anvisad checklista.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas fritt och mångsidigt.

Förväntat resultat

Vi ska ha bra utvecklingssamtal och inskolningar. Svansfrekvensen på föräldraenkäterna ska höjas genom att medvetandegöra föräldrarna om att vi använder resultaten till ett kvalitetshöjande arbete i verksamheten.

Arbetsätt

Förskolans pedagoger ska förmedla pedagogikens grunder och hur barn och barngrupp utvecklas. Det ska förmedlas vid enskilda utvecklingssamtal samt på föräldramöten.

Resursanvändning

Barn och föräldrar som kan delge förskolan sina upplevelser av förskolevistelsen. Resultaten från föräldraenkäterna är ett viktigt uppföljningsmaterial där ledning och pedagoger kan identifiera utvecklingsområden. Våra återkommande föräldraråd är en tillgång då föräldrars talesmän kan förmedla synpunkter och funderingar.

Uppföljning

Vid utvecklingssamtal, föräldramöten, föräldraråd ska det föras en dialog om hur målet ska nås på bästa sätt. Analysera svaren från Föräldraenkäter.

Utveckling

Förfina utvecklingssamtalen och inskolningarna. Den första hela planeringsdagen i januari har detta som huvudämne. Intensifiera informationen till föräldrar på föräldramöten och utvecklingssamtal om vikten av att svara på föräldraenkäten.

Resultat

Bra relation med föräldrar så att föräldrarna känner att deras barn blir sedda och respekterade. Ge utrymme för socialt samspel i grupp och tillfällen att prova på olika uttryckssätt har resulterat i att vi har haft nöjda brukare.

Bedömning och analys

Vi anser att vi uppnått våra mål med hjälp av de uppsatta arbetsätten.

Samverkan

NÄMNDMÅL:

Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende dokumentation och uppföljning av barnets utveckling och lärande.	81 %	80 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende information om barnets utveckling och lärande.	80 %	78 %	2012
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende information om verksamhetens mål och arbetssätt.	88 %	80 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska utveckla arbetet med systematisk hantering av idéer och synpunkter som föräldrarna framför för att utan dröjsmål försöka identifiera eventuellt behov av åtgärder.	2012-01-01	2012-12-31
Alla förskolor ska utveckla arbetet med utvecklingssamtalets innehåll, utformning och genomförande för att föra fortlöpande samtal med barnens vårdnadshavare om barnens trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan.	2012-01-01	2012-12-31
Förskolechefen vidtar åtgärder för att öka svarsfrekvensen och nöjdheten i förskoleundersökningen.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Förväntat resultat

Samarbetet med föräldrar ska leda till en samsyn på barnet som gynnsamt bidrar till dess utveckling och lärande.

Samverkan med förskoleklassen ska bidra till en god övergång mellan förskola och skola.

Arbetsätt

Förskolan ska bjuda in till utvecklingssamtal, föräldramöten och föräldraråd. Integration och samverkan mellan förskola och skola planeras i de enskilda skolorna. Hur detta sker ska framgå av skolans lokala arbetsplan.

Resursanvändning

Barn, föräldrar, förskolepedagoger och skolpedagoger.

Uppföljning

Uppföljning sker efter årshjulet med berörda parter.

Resultat

Daglig kontakt sker med våra föräldrar. Regelbundna föräldramöten, förskoleråd, utvecklingssamtal och andra möten.

Samverkan med skolans förskoleklass har inte fungerat bra. Hjorthagen har initierat önskemål om flera besök, men ej fått gehör. Förskolechefen har tillsammans med annan förskolechef önskat och genomfört möte med ledningen på Östermalmsskolan vilket resulterade i ett planerat möte för pedagoger i början på höstterminen.

Bedömning och analys

Goda former för samverkan med föräldrar har funnits och goda relationer har skapats. Samverkan med förskoleklass har ej varit tillfredsställande.

Övrig uppföljning

Enheten kommer att få stora svårigheter att nå en noll budget vid årets slut. Vi har haft ett relativt stora rehab.ärenden som resulterat i stora kostnader.

Vi har lagt ner en förskola till sommaren och dras med efterhängande kostnader men saknar där intäkter.

Vi har under HT haft svårigheter att fylla våra platser med barn beroende på låg inflyttning och stor utflyttning i det geografiska begränsade området Hjorthagen och ej fått in de beräknade intäkterna.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret

Miljö

Förskolorna har olika förutsättningar att bedriva miljöarbete. Hjorthagens förskola har en stor egen gård där barnen haft många möjligheter att ägna varje dag till eget utforskande. Övriga förskolor ligger i stadsmiljö, och har i högre grad fått gett sig iväg till parker eller närliggande skogsområde.

Alla pedagoger har varit medvetna och engagerade i miljöarbetet och gjort ett gediget arbete utifrån de förutsättningar som funnits; grönområden, sopstationer, etc.

Språk

Överlag mycket medvetna pedagoger med ett stort intresse av att kommunicera med barnen och utveckla språket.

Natur/teknik

Även om detta område har funnits med som en del av förskolans arbetssätt, så har det inte tydligt varit i fokus som nu. Många pedagoger är intresserade av detta område och tycker det är spännande. Projekt har varit fordon, vatten, småkryp och matematik. Mattehyllor finns i alla grupper för att stimulera till ämnet.

Mycket utbildning har förmedlats till pedagogerna på detta område, vilket har lett till en ökad medvetenhet som alla har tagit till sig. Kompetensutbildning fortsätter inom detta område.

Rörelse

Av tradition har hela enheten arbetat medvetet med rörelse på alla nivåer.

Normer/värden

Garantier för att vi har arbetat med normer och värden är våra erfarna pedagoger som har arbetat länge och har lång erfarenhet av att jobba med förskolans värdegrund.

Skapande

Diskussioner har förts om tillgänglighet för barnen till material och skapande aktiviteter och vilket förhållningssätt som ska råda. Några diskussioner har ägt rum på de olika förskolorna, andra på enhetens nätverk.

Kultur

Det har varit en fröjd att arbeta så nära Stockholms kulturcentrum och dessutom ha tillgång till kulturpengar. Vi har utnyttjat detta i allra högsta grad.

Förskola/hem

Förbättrade rutiner och material har utarbetats. Brukarundersökningen visar på ett förbättrat resultat.

Vi anser att vi uppnått våra mål med hjälp av de uppsatta arbetsätten.

Utvecklingsområden

Det största utvecklingsområdet under 2012 har varit *implementeringen av den reviderade läroplanen*. En process som vi ser som en alltid pågående sådan och därför följer den med oss till nästa år också.

Vi har även arbetat intensivt med den *pedagogiska dokumentationen, utvecklingssamtal samt innehållet på våra föräldramöten*. Vi behöver fortsätta arbetet med dokumentationen för att se att den tiden som läggs ner på dokumentation också ger barn och vuxna en återkoppling värd tiden. Vi fortsätter vårt arbete med utvecklingssamtalen; dess utformning samt att barnen deltar i dessa. Vi har utarbetat ett dokument som ska vara till stöd för att få bra föräldramöten på hösten.

Ett stort område som vi har att arbeta med är *förskolläraernas prioritering av sina arbetsinsatser*. Det kommer att behövas många individuella samtal för att se varje fskl:s starka sidor och förmåga hos ledningen att prioritera dessa. Tiden som ges för *mötet mellan barnet och den goda pedagogen* får ej försvagas pga tiden som ges till den *goda pedagogens skrift och ev. intresserad läsare*.

Åtgärder för utveckling

Alla våra personalmöten har haft och kommer att ha fokus på läroplanen. Arbetet är upplagt så att vi dels specificerar och reflekterar på vad som är förskolläraernas ansvar och sedan på arbetslagets. Till vår hjälp har vi skolverkets implementeringsmodell.

Enhetens nätverk är det stora pedagogiska forumet på vår enhet och kommer att fortsätta att inrikta sig på utvecklingen av pedagogisk dokumentation.

Planeringsdagarna har ägnats åt utvecklingssamtalen/samarbete förskola/hem och underlag för detta.

I tillägg till detta har varje avdelning upprättad specifika åtgärder för utveckling utifrån resultatet på brukarundersökningen.

En stor del av enhetens pedagoger kommer att genomföra en extern kompetensutbildning i pedagogisk dokumentation. En egen satsning på utbildning i matematik kommer att göras på en framtida planeringsdag.

Enheten har och kommer att erbjuda samtlig personal kompetensutveckling, internt och externt. Redogörelse från utbildningar följs upp på Nätverk och APT.



Pedagogerna har vid utvecklingsamtalen uttryckt en stor tillfredsställelse med att de tillsammans med vår pedagogiska ledare har varit delaktiga att förstå och nå målen. Den pedagogiska ledaren har möte med alla fskl en timme inför varje APT för att stärka innehållet i dialogerna.

Den pedagogiska ledaren kommer att vara med heldagar i alla grupper för att sedan följa upp arbetet på avdelningarnas planeringstid. Detta blir då en möjlighet att utveckla verksamheten till det bättre och stärka/bekräfta medarbetarnas insatser.

Kvalitetsredovisning upprättad av

Lena Liden (förskolechef) och Kate Sümer (pedagogisk ledare)